

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ФИЛОЗОФИЈА

Испитна књижица 2

Празна страница

УПУТСТВА

Пажљиво следите сва упутства.

Не окрећите страницу и не пишите есеј док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификациону налепницу на све испитне материјале које сте добили у коверти.

Испит траје 150 минута без прекида.

У овој се испитној књижици од Вас очекује да напишете есеј следећи приложено упутство.

Можете писати по приложеном листу за концепт, а на крају обавезно препишите на лист за уредно писање искључиво плавом или црном хемијском оловком.

Пишите јасно и читљиво. Нечитки есеји бодоваће се с нула (0) бодова.

Желимо Вам пуно успеха!

Ова испитна књижица има 12 страница, од тога 3 празне.

Задатак есејског типа

Прочитајте ова два текста и напишите есеј на тему:

Да ли је могуће доказати постојање Бога?

Текст 1

„Има пет путева којима се може доказати да Бог постоји.

(...) Полазиште је трећег пута разликовање између могућег и нужног бића: установљујемо да нека бића могу бити и не бити, то јест да настају и нестају. А таква бића не могу постојати свагда, јер оно што може не бити, једном, било кад, заиста не постоји. Кад би, дакле, сва бића била такве природне могућности, следило би да некоћ није било ничега. Кад би пак то било истинито, онда ни сада не би било ничега, јер оно чега нема, може настати тек посредовањем нечега што постоји. Према томе, ако некоћ није било ничега, онда такође ништа није могло настати, нити би сада ичега било.

А то је очигледно у раскораку са стварношћу. Из тога следи да нису сва бића такве природне могућности, већ мора у стварности постојати и неко нужно биће.

А нужност нужних бића или потиче од других нужних бића или не потиче. (...) систем међусобно зависних нужних бића не може ићи у бескрај. Према томе, нужно морамо тврдити да постоји неко самостално (*пер се*) нужно биће, чија нужност не потиче ни од куда, већ од њега потиче нужност осталих бића. То биће сви људи називају Богом.”

Према: Тома Аквински, „Сума теологије“

Текст 2

„Ако нешто, ма што то било егзистира, онда се такође мора прихватити да нешто нужно егзистира. Наиме, оно што је случајно, егзистира само под условом нечега другог као његовог узрока... све до неког узрока који није случајан, па управо зато постоји нужно без услова. То је аргумент на којем ум оснива свој прогрес према прабићу.

(...) Из досадашњег се лако види, да је појам апсолутно нужног бића чисти умски појам, тј. чиста идеја чији објективни реалитет тиме што је она уму потребна није ни издалека још доказана... безусловна нужност суда није апсолутна нужност ствари.

(...) Наш појам о предмету може дакле, садржавати што и колико хоће, ми ипак морамо изаћи из њега да бисмо му поделили егзистенцију.

Према овим разматрањима идеал највишег бића није ништа друго него регулативно начело ума према којему сваку везу у свету ваља разматрати тако као да произлази из нужног узрока... Према томе се једно регулативно начело претвара у конститутивно...”

Према: Имануел Кант, “Критика чистог ума“

Филозофија

Есеј

У есеју одредите и проблематизујте ове појмове:

аналитички суд, синтетички суд, регулативне идеје, ум, разум, Бог, егзистенција, онтологијска реалност, логичка реалност, трансцендентно.
(Од десет понуђених бирајте само шест који ће се бодовати.)

Смернице за писање есеја

1. Може ли се логички оспорити аргументација Т. Аквинског о постојању Бога? Образложите.
2. Објасните Кантово разликовање аналитичких и синтетичких судова.
3. Зашто према Кантовом мишљењу егзистенција не може бити само логички предикат?
4. Појасните однос Кантове критике доказа о постојању Бога и његове критике метафизике.
5. Да ли је по Вашем мишљењу могуће доказати или оспорити постојање Бога? Образложите свој став.

Извођење теза у есеју поткрепите неким од предложених примера.

Наведите неки пример критике метафизике из емпиристичког гледишта.
Наведите неки пример филозофске критике религије.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се оцењивач.
Молимо Вас, немојте у
њега ништа уписивати.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се оцењивач.
Молимо Вас, немојте у
њега ништа уписивати.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се оцењивач.
Молимо Вас, немојте у
њега ништа уписивати.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се оцењивач.
Молимо Вас, немојте у
њега ништа уписивати.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се оцењивач.
Молимо Вас, немојте у
њега ништа уписивати.

Празна страница

Празна страница

